

گفتگو با محمدعلی شعاعی مدیر کل دفتر مجامع و فعالیتهای فرهنگی

اطلاع یک جمع برسانند. طبیعی است که هر نمایشگاه ویژگی مخصوص خود را دارد. نمایشگاهها دارای زبانهای خاصی هستند و با توجه به زبان جاری در آن جامعه و سلیقه خاص مدیران و برگزار کنندگان شکل می‌گیرند. ضمن اینکه موضوع کار نمایشگاه هم به دو گونه می‌تواند باشد اول نمایش کتاب و فروش آن و دیگری مبادله حقوق چاپ و نشر کتاب است. در کل کشورهایی که عضو کمی رایت هستند بیشتر این اتفاق می‌افتد. نمایشگاه ما از آن نمایشگاههایی است که کتاب را مستقیم به معرض فروش می‌گذارد. کتاب ایرانی در به طور نمایشگاههای دنیا در طول سالهای گذشته حضور داشته است. یکی در حوزه کتابهای فارسی که بیشتر مخاطبانش را فارسی زبانان دنیا، ایرانیان مقیم خارج، اساتید و ایران شناسان و محققین و کتاب خوانان علاقه‌مند به تمدن ایرانی و زبان فارسی تشکیل می‌دهند. قسمت دوم کتابهای ترجمه شده به زبان انگلیسی، عربی، اردو و... که بالطبع مخاطبین بیشتری دارد ولی از نظر موضوعی محدودتر و کمتر است و طبیعتاً حوزه ترجمه کتابهای ما جا برای فعالیت دارد. تا به حال بیشتر در حوزه کتابهای مذهبی، هنری و آموزشی زبان فارسی کار شده و در سایر حوزه‌ها کمتر کار شده است. در طول تاریخ، ادبیات ایرانی ترجمه شده بسیار به چشم می‌خورد. مثل کتاب مثنوی مولوی که در سال گذشته جزو پرفروش ترین کتابهای آمریکا بوده و این نشان دهنده اهمیت ادبیات ایرانی در افکار ملت‌های غرب و علاقه ایست که امروزه به معنویت

بازار نشر جهانی تشنه فرهنگ و تمدن ایرانی

توان آنرا یکی از راههای مبادله فرهنگی و گفتگوهای تمدن‌ها دانست. کتاب در طول سالهای آغاز تمدن فرهنگ بشری این ارتباط را به نحو احسن انجام داده و با سکوت کامل موفق شده که یافته‌های فکری و فرهنگی یک جامعه را به جامعه دیگر منتقل کند. نمایشگاهها به این منظور تشکیل می‌شوند که در طول سال در واقع دستاوردهای جدید را گردآوری و به

لطفا درباره برگزاری نمایشگاههای کتاب ایرانی در سراسر دنیا توضیحاتی بفرمایید؟

نمایشگاههای بین‌المللی که برای معرفی کتاب در نقاط مختلف تشکیل می‌شوند یکی از راههای آشنا شدن ملت‌ها و جامعه فرهنگی آن کشور با دست‌آوردهای فکری کشورهای دیگر است و شاید

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱۶

هفته کتاب

ویژه نامه
نشرین الملل

و عرفان نشان می‌دهند و ایرانیان در این زمینه واقعاً سرآمد دیگر فرهنگها بوده‌اند. دیده میشود که بعد از مولوی آثار عطار هم در حال رشد است و خریداران زیادی هم دارد این گوشه و نمونه‌ای است از ظرفیت کاری که ما می‌توانیم در حوزه ادبیات کشور داشته باشیم. در حوزه ادبیات کودک نیز پیشرفتهایی را شاهد هستیم. کتابهای قصه ایرانی در میان کودکان کشورهای خارجی مورد توجه قرار گرفته است. طبق آماری که به دست آمده و روی شبکه‌های جهانی شاهد آن هستیم کتاب‌های کودک ایرانی در سال ۹۹ چندین عنوان ترجمه و معرفی شده است، کلاً ظرفیتی در فرهنگ و تمدن ایرانی است که بازار نشر جهانی نیازمند آن است. آنچه که اهمیت دارد ارائه صحیح و درست این فرهنگ است و نمایشگاه کتاب یکی از راههای ارائه این فرهنگ است.

البته نمایشگاههای کشورهای خارجی در کشورهای مختلف ویژگیهای مختلفی دارند. مثلاً در نمایشگاه کتاب فرانکفورت عمدتاً به مبادله حقوق نشر کتاب می‌پردازند. نمایشگاه کتاب قاهره کتاب را مستقیم ارائه می‌دهد یا در نمایشگاههای دیگر کشورهای اروپایی مانند فرانسه کتاب بطور مستقیم فروخته می‌شود. در بولونیا هم نمایشگاه کتاب کودک برگزار می‌شود و این نمایشگاه به طور خاص به ادبیات کودک می‌پردازد. تلاش ما بر این است که ناشرانمان را تشویق کنیم که آثارشان را در این نمایشگاهها نمایش بدهند و هم کتاب ایرانی معرفی شود و هم اینکه بازار نشر ایران در

حوزه بین‌المللی توسعه پیدا کند البته موانع فراوانی وجود دارد از جمله گرانی هزینه حمل و نقل، عدم شناخت فرهنگ کشورهای دیگر، نداشتن سرمایه کافی از کار ترجمه کتاب. اینها دلایلی است که ما تا به حال در این حوزه فعالیت گسترده انجام نداده‌ایم. من معتقدم که دولت به عنوان حامی و پشتیبان نشر و صنعت نقش مهمی را می‌تواند داشته باشد.

آیا این نمایشگاهها با همکاری ارگان دیگری در کشورهای خارجی برگزار می‌شود؟

نمایشگاهها موسسات مستقلی دارند و اکثر از سوی بخش خصوصی اداره می‌شوند در کشورهایی هم که از سوی دولت اداره می‌شوند مدیریت خاصی دارند ما با آن مراکز ارتباط مستقیم برقرار می‌کنیم ضمن

اینکه سفارتخانه‌ها و رایزن‌های فرهنگی ما ارتباط ما را برقرار می‌کنند

شنیده شده که مشکل حضور ناشران آلمانی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مرتفع شده است در این باره توضیحاتی بفرمایید؟

در ابتدا ما منعی برای آنها قایل نشدیم بعد از جریان محکومیت سلمان رشدی که کتابش اهانتی به فرهنگ و مذهب ما بود، اتحادیه ناشران آلمان از ورود ناشران ایرانی به نمایشگاه جلوگیری کرد که برای ما اصلاً قابل درک نبود که جمع ناشران یک کشور از شرکت در نمایشگاه محروم شوند. موضوع مورد اعتراض قرار گرفت و ما هم متقابلاً از ورود ناشران آلمانی به نمایشگاه جلوگیری کردیم.

ناشران آلمانی به دلیل بازار خوبی که در نمایشگاه ایران داشتند، از ما خواستند که در نمایشگاه شرکت کنند. ما هم شرط را بر رفع ممنوعیت ناشران ایرانی در نمایشگاه آلمان گذاشتیم و اتحادیه ناشران آلمانی این مطلب را رسماً اعلام کرد که ناشران ایرانی می‌توانند در نمایشگاه امسال فرانکفورت که در مهر ماه بود شرکت کنند، حتی از ناشرانی از ایران هم دعوت به عمل آمد.

از اینکه برای ما وقت گذاشتید متشکرم.

